

Innst. S. nr. 48

(2003-2004)

Innstilling til Stortinget frå energi- og miljøkomiteen

Dokument nr. 8:132 (2002-2003)

Innstilling frå energi- og miljøkomiteen om forslag frå stortingsrepresentantene Kristin Halvorsen, Inge Ryan, Heidi Sørensen, Siri Hall Arnøy og Sigbjørn Molvik om en nasjonal strategi for å gjøre norsk solindustri verdensledende

Til Stortinget

BAKGRUNN

Følgende forslag fremmes i dokumentet:

1. Stortinget ber Regjeringen utarbeide en nasjonal strategi for utvikling av en global solindustri, med norsk industri som ledende aktører.
2. Stortinget ber Regjeringen foreslå som nasjonalt mål at det installeres solcelleanlegg på minst 10 000 tak (små næringsbygg og boliger) og på 100 000 m² fasader på store bygg.
3. Stortinget ber Regjeringen ta initiativ til å etablere et nasjonalt demonstrasjonsanlegg for solceller i Norge. Den nye operabygningen i Bjørvika er et aktuelt sted for et slikt anlegg.
4. Stortinget ber Regjeringen endre retningslinjene for norsk bistand, slik at satsing på solenergi blir prioritert, minst på linje med andre energiformer hvor Norge har spesiell kompetanse.
5. Stortinget ber Regjeringen ta initiativ til å etablere en egen gruppe av land som praktiserer åpne anbud i bistandskontrakter."

MERKNADER FRÅ KOMITEEN

Komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Sylvia Brustad, Rolf Terje Klungland og Synnøve Konglevoll, frå Høgre, Øyvind Halleraker, Siri A. Meling og Leif Frode Onarheim, frå Framstegspartiet, Øyvind Korsberg og Øyvind Vaks-

dal, frå Sosialistisk Venstreparti, Hallgeir H. Langeland og Ingvild Vaggen Malvik, frå Kristeleg Folkeparti, Ingmar Ljones og leiaren Bror Yngve Rahm, og frå Senterpartiet, Inger S. Enger, registrerer at det dei siste åra har vore ein vekstauke i norsk solcelleindustri med fleire aktørar innafor ein internasjonal solcellemarknad i sterk utvikling. Det hadde ikkje vore mogleg utan ei langsiktig og målmedvita oppbygging av kompetanse i bransjen. Frå 1970-talet har utnytting av solenergi vore eit aktuelt forskingstema i Noreg, og Forskningsrådet har medverka til at mange norske verksemder og FoU-miljø har teke del i internasjonale samarbeidsprosjekt. Det har vore ei medvita satsing på å byggja opp eit robust norsk forskingsmiljø med høg kompetanse på dette området.

Komiteen ser positivt på solcelleindustrien si satsing på å gjera bruk av fornybar energi.

Komiteen viser til at det i dag vert forska på eit breitt spekter innafor fornybar energi, og forskning i tilknytning til solcelleindustri må konkurrera med anna forskning om midlar frå Norges Forskningsråd. Forskningsrådet har gitt mellom 8 og 10 mill. kroner til forskning innan solenergi.

Fleirtalet i komiteen, alle unnateke medlemene frå Sosialistisk Venstreparti, viser til Enova sitt arbeid med å skaffa flest mogeleg miljøvenlege og kostnadseffektive energieiningar. Dette er i tråd med vedtaket i Innst. O. nr. 59 (2000-2001), og fleirtalet meiner at ei eiga satsing frå staten si side på solcelleindustri, slik det er gjort framlegg om i Dokument nr. 8:132 (2002-2003), ikkje er i samsvar med den kostnadseffektivitet og teknologinøytralitet som ligg i Enova sine målsetjingar og verkemidlar.

Fleirtalet viser til at det må vera opp til Norges forskningsråd å prioritera aktuelle solindustrirelaterte prosjekt. Fleirtalet viser vidare til at solcelleindustrien kan søkja om SkatteFunn-midlar for å styrkja FoU-arbeid sitt.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til Dokument nr. 8:132 (2002-2003) for en nærmere begrunnelse for behovet for en nasjonal strategi for å gjøre norsk solindustri verdensledende. Det at norske aktører allerede er verdensledende, viser at utfordringen ligger i å befeste denne stillingen, samt bekrefter det potensialet solindustrien har til å bli en av framtidens viktigste eksportnæringer for Norge.

Disse medlemmer vil også vise til at en slik strategi nødvendigvis ville måtte omfatte virkemidler langt utover Enovas oppgaver. Disse medlemmer er uenige i flertallets avvisning av en statlig satsing på solenergi - begrunnet med Enovas begrensninger i forhold til teknologinøytralitet og kostnadseffektivitet.

Disse medlemmer tar opp forslagene fremmet i Dokument nr. 8:132 (2002-2003).

Komiteen viser til at solcelleindustrien har øgt og fått midlar frå SND m.a. gjennom støtte til Scanwafer sine to produksjonsanlegg for solcelleskiver i Glomfjord. Ved denne tildelinga la SND også vekt på distriktspolitiske omsyn.

Komiteen viser til at Olje- og energidepartementet i brev (vedlagt) dagsett 22. oktober 2003 til komiteen gjer greie for at Regjeringa vil føra vidare ein politikk som gjer det mogeleg med utviklings- og demonstrasjonsanlegg for fornybar energiproduksjon. Komiteen sluttar seg til denne målsetjinga og meiner at initiativet til slike prosjekt må koma frå industrien i samarbeid med aktuelle forskingsinstitusjonar.

Komiteen viser til at det er ei global utfordring å bruka eksisterande energikjelder meir effektivt og å leggja vekt på å bruka fornybar energi. Om lag ein tredel av folket på jorda manglar tilgang til moderne energiforsyning. Problema er diverre størst i utviklingslanda, og komiteen meiner at tilgang til energi er viktig for å få til bærekraftig utvikling, kamp mot fattigdom og auka levestandard i desse landa. Sjølv om det ligg godt til rette for å auka bruken av solenergi i fleire utviklingsland som tek imot hjelp frå Noreg, vil komiteen understreke at prinsippa om at satsing på solenergi i desse landa må samordnast med landa sine egne planar og prioriteringar.

Etterspurnaden etter solcellepanel er aukande både nasjonalt og internasjonalt. Staten gir tilskot til forskning og produktutvikling innan bruk av solenergi, og norsk industri har i samarbeid med forskingsinstitusjonane utvikla spesiell og høg kompetanse innafor solcelleenergi. Norsk solcelleindustri er i stendig vekst og er allereie godt etablert på verdsmarknaden.

Komiteeens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti vil understreke den industripolitiske muligheten og de gode forutsetningene Norge har til å spille en strategisk nøkkelrolle i utviklingen av solenergi globalt. I et globalt perspektiv er utviklingen av en

sterk solindustri en strategisk forutsetning for å skape en bærekraftig energiforsyning i framtiden.

Disse medlemmer vil understreke at forskning på solenergi er svært verdifullt, og vil understreke at prioritering av solenergiforskning er i tråd med Innst. S. nr. 110 (1999-2000) fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om forskning ved et tidsskille, hvor Stortinget foretar en prioritering av sentrale tematiske områder. I Innst. S. nr. 110 (1999-2000) heter det:

"En hovedprioritering ved bruk av offentlige midler i årene framover vil være å styrke den langsiktige og grunnleggende forskningen. I tillegg vil myndighetene bidra til å sikre et nødvendig kunnskapsgrunnlag på sentrale tematiske områder for samfunns- og næringsliv: marin forskning, informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT), medisinsk og helsefaglig forskning og forskning i skjæringsfeltet mellom energi og miljø. Kvalitet skal fremmes og belønnes på alle områder."

Disse medlemmer vil understreke at tilnærmet all forskning på solenergi befinner seg i skjæringspunktet mellom energi og miljø, og således fortjener høy prioritering.

Disse medlemmer viser til at retningslinjene som ligger til grunn for norsk energirelatert bistand i dag, er beskrevet i Regjeringens handlingsplan for bekjempelse av fattigdom. Under "Fattigdomsbekjempelse gjennom energiutvikling" pekes det på at

"Norge har spiss- og breddekompetanse på energiområdet som vi ønsker å utnytte til fordel for disse landene. Vi vil derfor bidra på felter som forvaltning av petroleums- og vannressurser ..."

Disse medlemmer mener at norsk bistand kan og bør derfor utvides til å fokusere også på den delen av norsk næringsliv som kan bidra med kompetanse innen solenergi.

FORSLAG FRÅ MINDRETAL

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

1. Stortinget ber Regjeringen utarbeide en nasjonal strategi for utvikling av en global solindustri, med norsk industri som ledende aktører.
2. Stortinget ber Regjeringen foreslå som nasjonalt mål at det installeres solcelleanlegg på minst 10 000 tak (små næringsbygg og boliger) og på 100 000 m² fasader på store bygg.
3. Stortinget ber Regjeringen ta initiativ til å etablere et nasjonalt demonstrasjonsanlegg for solceller i Norge. Den nye operabygningen i Bjørvika er et aktuelt sted for et slikt anlegg.
4. Stortinget ber Regjeringen endre retningslinjene for norsk bistand, slik at satsing på solenergi blir prioritert, minst på linje med andre energiformer hvor Norge har spesiell kompetanse.
5. Stortinget ber Regjeringen ta initiativ til å etablere en egen gruppe av land som praktiserer åpne anbud i bistandskontrakter.

TILRÅDING FRÅ KOMITEEN

Komiteen har elles ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjere slikt

v e d t a k :

Dokument nr. 8:132 (2002-2003) - forslag fra stortingsrepresentantene Kristin Halvorsen, Inge Ryan, Heidi Sørensen, Siri Hall Arnøy og Sigbjørn Molvik om en nasjonal strategi for å gjøre norsk solindustri verdensledende - vert å leggje ved protokollen.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 19. november 2003

Bror Yngve Rahm
leiar

Ingmar Ljones
ordfører

Vedlegg

Brev frå Olje- og energidepartementet v/statsråden til energi- og miljøkomiteen, dagsett 22. oktober 2003

Vedr. Dok. nr. 8:132 (2002-2003)

Jeg viser til Energi- og miljøkomiteens oversendelse av Dokument nr. 8:132 (2002-2003) av 07.10.03, forslag fra stortingsrepresentantene Kristin Halvorsen, Inge Ryan, Heidi Sørensen, Siri Hall Arnøy og Sigbjørn Molvik om en nasjonal strategi for å gjøre norsk solindustri verdensledende.

Representantene fremmer fem forslag som jeg behandler hver for seg. Forslagene har også vært behandlet i Nærings- og handelsdepartementet og i Utenriksdepartementet.

1. Stortinget ber Regjeringen utarbeide en nasjonal strategi for utvikling av en global solindustri, med norsk industri som ledende aktører.

I løpet av de siste årene har vi fått opp en gryende norsk industri, med flere aktører, innenfor et internasjonalt solcellemarked som er i sterk utvikling. Solceller har også enkelte nisjeanvendelser i Norge. Forslagsstillerne peker på at flere norske bedrifter er involvert som store kommersielle aktører i produksjon av solceller.

Framveksten av norske aktører innenfor dette området ville ikke ha vært mulig uten langsiktig kompetanseoppbygging. Siden 1970-tallet har utnyttelse av solenergi vært et aktuelt forskningstema i Norge, og Forskningsrådet har bidratt til at en rekke norske bedrifter og FoU-miljøer har deltatt i internasjonale samarbeidsprosjekter. Det har vært en bevisst målsetting å bygge opp et robust norsk forskningsmiljø i med høy kompetanse på dette området.

Forslagsstillerne skriver at det bør legges en nasjonal strategi som skal peke ut tiltak som skal gjøre markedet før solceller stort, og norsk solindustri verdensledende i dette markedet. Det foreslås blant annet at solindustrirelatert forskning naturlig bør havne inn under Norges forskningsråds strategiske satsingsområde "Skjæringspunktet mellom energi og miljø".

Solindustrirelatert forskning konkurrerer i dag på linje med annen forskning om midler fra Norges forskningsråd. Miljø og energi er som forslagsstillerne påpeker allerede satsingsområder. Det vil være opp til Norges forskningsråd å prioritere aktuelle solindustrirelaterte prosjekter i forhold til andre prosjekter innenfor Forskningsrådets prioriterte områder. Gjennom Norges forskningsråd har det de senere år gått i størrelsesorden 8-10 mill. kroner årlig til solenergiforskning. Det aller meste av dette er solcellerelatert forskning, hovedsakelig materialforskning. Det har vært en bevisst satsing på solcellerforskning i Norge, blant annet for å utnytte materialkompetansen vi har i Norge rundt silisium.

Når det gjelder tiltak for å styrke solindustriutviklingen i Norge omtales i dokument 8 følgende:

- Et forslag om etablering av et såkornfond rettet mot utvikling av miljøteknologi skal ligge til behandling i Stortinget. Dette bør rettes mot solindustrien.
- Solindustrien må bli et prioritert satsingsområde for Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND). Solindustri kan nyte godt av industrielle synergier, og lokalisering må derfor ikke være et kriterium for SND-hjelp.
- For å redde arbeidsplasser og utnytte kompetanse og eksisterende industrianlegg er omstillingspakker et effektivt virkemiddel.
- Eksisterende arealer og lokaler ved gammel industri kan bli tilbudt kjøpt av SIVA. Salgssummene kan for eieren av disse anleggene gå inn som egenkapital til nyetableringer innen solindustrien.
- Økning av FoU-støtten til solenergien. Etablering av SkatteFunn-regler hvor prosess- og produktutvikling gis fradrag.

Nærings- og handelsdepartementet vil på generelt grunnlag uttrykke skepsis til å etablere for snevre såkornfond eller legge begrensede føringer på hvilke investeringer såkornfond kan gjøre. Skal statens kapital virke utløsende på privat kapital er det viktig at investeringsmulighetene ikke begrenses i vesentlig grad.

Nærings- og handelsdepartementets styring av virkemiddelapparatet foregår på et overordnet nivå. Det vil være opp til SND å prioritere de næringer og de prosjekter som etter SNDs vurdering bidrar best til å nå de mål som er satt for SND og de ordninger som SND forvalter. Lokalisering vil være viktig i SNDs vurdering da store deler av SNDs midler kun kan benyttes i virkeområdet for de distriktpolitiske virkemidlene. Når det gjelder solenergi, har SND blant annet vært inne med støtte til Scanwafers to produksjonsanlegg for solceller i Glomfjord.

Det er Nærings- og handelsdepartementets klare oppfatning at SIVA ikke bør pålegges å kjøpe eksisterende arealer og lokaler for at aktuelle bedrifter skal få mulighet til reetablering og omstilling. Det må være de positive effekter et SIVA-anlegg kan gi for nytt næringsliv, ikke frigjøring av midler for eier av eiendommen, som må ligge bak eventuelle kjøp av bygningsmasse av virkemiddelapparatet

Bedrifter innenfor solindustri kan som alle andre bedrifter søke om SkatteFunn-midler. Nærings- og handelsdepartementet vil vise til at skatteutvalget (NOU 2003:9) advarer mot selektive skattemessige tiltak rettet mot enkelt næringer eller investeringer. Departementet vil på denne bakgrunn fraråde å opprette en ordning med særlige fradrag for solindustrien.

2. Stortinget ber Regjeringen foreslå som nasjonalt mål at det installeres solcelleanlegg på minst 10.000 tak

(små næringsbygg og boliger) og på 100.000 m² fasader på store bygg.

Omlegging av energibruk og energiproduksjon står sentralt i Regjeringens politikk. For å nå målene for energiomleggingen, er det gjennom Enova etablert en rekke støtteordninger og andre virkemidler. Målsettingen er å skaffe flest mulig miljøvennlige og sparte energienheter på en mest mulig kostnadseffektiv måte. Dette er i tråd med det flertallet i energi- og miljøkomiteen sluttet seg til i Innst. O. nr. 59 (2000-2001). For å få til dette, må Enova ha størst mulig fleksibilitet i virkemiddelbruken samtidig som de må gi støtte til de prosjekter som gir flest nye eller sparte kilowattimer per støttekrone.

Etablering av et konkret måltall for solcelleanlegg vil være i strid med den kostnadseffektivitet og teknologinøytralitet som ligger i Enovas målsetninger og virkemidler. I stedet for å innføre nye målsetninger knyttet til enkelte teknologier, ønsker jeg en generell styrking av arbeidet med en miljøvennlig energiomlegging i Norge.

Enova gir i dag støtte til nye fornybare energiteknologier. Gjennom programmet "Fornybare energikilder" kan prosjekter med elektrisitetsproduksjon støttes med inntil 25 pst. av dokumenterte prosjektkostnader. Dette inkluderer også solcelleprosjekter. Kostnadene for solceller er imidlertid så store i forhold til annen fornybar produksjon at man hittil ikke har sett store solcelleprosjekter i Norge. En egen satsing på solceller vil gå ut over satsingen på annen fornybar energiproduksjon som er mer nærliggende med vår ressurstilgang i Norge.

Introduksjon av solceller kan i fremtiden bli styrket ved innføring av et pliktig grønt sertifikatmarked slik Regjeringen nå arbeider for. Et konkret mål om antall tak eller kvadratmeter med solceller, vil imidlertid også her være i strid med det viktige prinsippet om kostnadseffektivitet og teknologinøytralitet. Konkurransen på tvers av teknologier legger til rette for at de beste løsningene for fornybar energiproduksjon vinner fram. Dette er viktig for å stimulere til kostnadsreduksjoner og effektivisering i produksjonen.

Norsk solcelleindustri er allerede veletablert på verdensmarkedet og er i stadig vekst. Etterspørselen internasjonalt er økende. Etablering av et særskilt måltall for solceller i Norge, med den hensikt å bygge opp et hjemmemarked for norsk solcelleindustri, anser jeg ikke som hensiktsmessig.

3. Stortinget ber Regjeringen ta initiativ til å etablere et nasjonalt demonstrasjonsanlegg for solceller i Norge. Den nye operabygningen i Bjørvika er et aktuelt sted for et slikt anlegg.

I Regjeringens energi- og næringspolitikk legges det til rette for etablering av demonstrasjonsanlegg og utvikling av prototyper innen flere sektorer. Utvikling og demonstrasjon av nye energiteknologier kan støttes både gjennom Forskningsrådet, Enova og SND.

Av konkrete eksempler på støttede utviklings- og demoprojekter innen fornybar energi kan nevnes; Hammerfest Strøms tidevannskraftverk i Kvalsundet, Norsk Hydros vind-hydrogenprosjekt på Utsira, ScanWinds vindkraftteknologiprojekt på Hundhammerfjellet og solcelleanlegget på NTNU i Trondheim. Dette viser at det er stor spennvidde i de forskjellige prosjektene og at det er viktig å satse bredt fremfor å etablere særskilte satsinger på en teknologi.

Regjeringen ønsker å videreføre en politikk som muliggjør flere slike utviklings- og demoprojekter i fremtiden. Det er en viktig forutsetning for satsingen på fornybar energi og energiomleggingen, samtidig som det er viktig for nyskaping og innovasjon i norsk næringsliv. Felles for prosjektene er imidlertid at de har kommet på initiativ fra energibransjen, ofte i samarbeid med forskningsinstitusjoner med spesiell kompetanse på området. Myndighetenes rolle er først og fremst å bedre de generelle rammevilkårene for slike prosjekter. Jeg mener at dette er en fornuftig rollefordeling også i fremtiden.

4. Stortinget ber Regjeringen endre retningslinjene for norsk bistand, slik at satsing på solenergi blir prioritert, minst på linje med andre energiformer hvor Norge har spesiell kompetanse.

Forhandlingene i WSSD/Johannesburg og det endelige resultatet legger press på alle land til å bruke eksisterende energikilder mer effektivt, og å legge vekt på fornybare energikilder. Det er viktig å få til økonomisk utvikling ved bruk av fornybare energiresurser, samt energieffektivisering i utviklingsland fordi:

- energi er viktig i arbeidet for bærekraftig utvikling og fattigdomsbekjempelse
- en tredjedel av jordens befolkning, i hovedsak i utviklingsland, mangler tilgang til moderne energiforsyning
- dagens produksjon og bruk av energiresurser er ikke bærekraftig.

Utenriksdepartementet peker på at et sentralt punkt vil være å finne fram til satsingsområder som utviklingslandene selv ønsker å prioritere innenfor en bærekraftig utvikling. Det er ikke entydig gitt at solceller er bedre egnet enn andre typer fornybar energi, da man står overfor både store kostnader og kompetansekrav i forbindelse med investeringer og vedlikehold av anlegg, i tillegg til eventuelle miljøproblemer knyttet til bruk av batterier.

FN har identifisert noen tematiske områder som er sentrale dersom verdenssamfunnet skal kunne realisere gjennomføringsplanen fra Johannesburg. Temaene refereres til som WEHAB (Water, Energy, Health, Agriculture, Biodiversity). Regjeringens spesifikke oppfølging av Johannesburg-toppmøtet vil være knyttet til områdene vann, energi, landbruk og biologisk mangfold. Helse som også er del av WEHAB, er et eget innsatsområde i norsk utviklingspolitikk og inngår ikke i WEHAB-satsningen.

Innsatsen innenfor disse områdene er allerede i dag betydelig. Dersom man tar helse ut av regnestykket, utgjør den regulære bistanden på området årlig til sammen over 700 mill kroner ifølge de siste anslag. Norge ga i Johannesburg tilsagn om ytterligere til sammen 375 mill kroner over treårsperioden 2003-2005, som øremerkes WEHAB-områdene.

I Norges tilleggssatsing har det vært viktig både å styrke viktige bilaterale tiltak hvor vi allerede er inne, og gi bidrag til nye, strategiske programmer i regi av multilaterale organisasjoner. Det er lagt stor vekt på dialogen med mottakerlandenes egne myndigheter. Vår innsats også på dette området må bygge på landenes egne planer og prioritering. Spørsmålet er hvordan vi fra norsk side kan bidra til å etablere kompetanse om bærekraftig forvaltning av naturressurser i landenes egen administrasjon.

Det er nå lagt konkrete planer for bruken av 294,8 mill kroner av de 375 mill kroner som inngår i tilleggssatsingen på WEHAB i perioden 2003-2005. Afrika vil bli prioritert og 222 mill. kroner av midlene er planlagt brukt i denne regionen.

Når det gjelder fordelingen av de nye midlene på ulike sektorene ser den så langt slik ut for 2003-2005:

Vann	42,7 mill kroner
Energi	11,2 mill kroner
Landbruk	63,3 mill kroner
Biologisk mangfold	88,5 mill kroner
Kompetanseoverføring	89 mill kroner

Det satses allerede betydelig på energifeltet i norsk bistand. De samlede midler som brukes til dette formål øker fra drøyt 250 mill kroner i 2002 til over 330 mill kroner i 2003. Regjeringen forsøker å få til en dreining mot fornybar og ny fornybar energi.

Utenriksdepartementet peker på at mottakerorientering og mottakeransvar er grunnleggende prinsipper i norsk bistand. Det betyr at det er mottakerlandenes myndigheter som avgjør egne prioriteringer, og dermed hva de ønsker bistand til.

I bilateral bistand har solcelleteknologi vært benyttet der denne har vært den teknisk/økonomisk riktige løsningen. Eksempler på dette er strøm til belysning og nedkjøling ved sykehus (Mosambik), strøm til drift av telenett (forbindelsen Zimbabwe-Mosambik-Malawi) og til strømforsyning i rurale områder i Namibia. Ifølge Utenriksdepartementet er det imidlertid få eksempler på at myndighetene i utviklingsland har prioritert bruk av solcelleteknologi.

UD/NORAD har i sine prinsipper for bistand innen energisektoren lagt inn en premis om at teknologier som introduseres i utviklingsland bør være teknisk og økonomisk utprøvd. Det er for mange eksempler på at uferdig teknologi introduseres i utviklingsland, med de negative virkninger det har både for det enkelte land og for renommeet til den teknologi som lanseres.

Det er også viktig å være klar over at solceller genererer begrensede energimengder, og at denne teknologien normalt er et kostbart alternativ for strømforsyning i dag. Hovedutfordringen i utviklingsland er å skaffe tilstrekkelig energitilgang som grunnlag for landenes økonomiske vekst.

På denne bakgrunn, synes det lite realistisk å foreslå at norsk bistand til solcelleprosjekter skal gis minst like stort omfang som bistanden på vannkraft og petroleum, hvor norsk støtte er sterkt etterspurt.

Dersom Norge skal ha troverdighet i overføring av solenergi til utviklingsland, peker Utenriksdepartementet på at man må;

- ta utgangspunkt i utviklingslandenes egne prioriteringer og vår kunnskapsbase
- styrke energiforvaltningen i samarbeidslandet
- legge tilrette for å utvikle markeder for fornybar og ny fornybar energi
- sette utviklingsland bedre i stand til å integrere solenergisystemer som er tilpasset lokale behov
- søke å bidra til innsats med bruk av norsk kompetanse der dette er relevant.

5. *Stortinget ber Regjeringen ta initiativ til å etablere en egen gruppe av land som praktiserer åpne anbud i bistandskontrakter.*

Størstedelen av norsk bistand har vært avbundet i lengre tid. Som Stortinget vil være kjent med, ble også de såkalte næringslivsordningene innenfor den norske bilaterale bistanden avbundet fra 1. januar 2002. Regjeringen fulgte da opp OECDs anbefaling, og valgte - i likhet med en del andre land - å gjøre den bredere og mer omfattende enn minimumsanbefalingen.

Bakgrunnen for avbindingsvedtaket er at vi over mange år har sett at bunden bistand virker uheldig konkurransevridende og fordyrende. Den har en negativ innvirkning på utviklingen av en bærekraftig næringssektor i våre samarbeidsland, og kan dermed virke som en bremsekloss for økonomisk vekst i disse landene. Studier foretatt av Verdensbanken viser at bunden bistand jevnt over er 25 prosent mindre effektiv enn avbundet bistand. Med andre ord er bunden bistand ikke i samsvar med målet om mest mulig effekt av hver bistandskrone.

En åpen og klar diskusjon om virkemidlene i utviklingssamarbeidet, er positivt. Vi mener at dette er veien å gå. Fra Regjeringens ståsted bidrar avbinding ikke bare til bedre og mer effektiv bistand, det åpner også for nye muligheter og markeder for konkurransedyktige bedrifter og institusjoner fra Norge, og ikke minst for utviklingslandene selv. Det siste er ønskelig om vi skal bidra til at utviklingslandene får de økonomiske ben å stå på som må til for å komme seg ut av fattigdommen.

Utenriksdepartementet konkluderer med at mottakerlandene selv må velge samarbeidspartnere og leverandører gjennom internasjonal konkurranse.

